II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT
av den 28 juli 1999
om statligt stöd som Förbundsrepubliken Tyskland beviljat Brockhausen Holze GmbH

[delgivet med nr K(1999) 2914]

(Endast den tyska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2000/21/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket i detta,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a i detta,

efter att i enlighet med ovan nämnda bestämmelser [1] ha gett berörda parter tillfälle att inkomma med synpunkter, med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

1. **FÖRFARANDET**

1. Genom en besvärsskrivelse av den 2 september 1996 (registrerad den 6 september 1996) underrättades kommissionen om att delstaten Sachsen beviljat företaget Brockhausen Holze GmbH (BHC), Chemnitz, statligt stöd. Den 15 oktober 1996 och den 7 februari 1997 besvarade Tyskland formellt kommissionens begäran om upplysningar av den 16 september 1996 respektive av den 22 november 1997. På grundval av den andra skrivelsen från Tyskland registrerades ärendet den 8 april 1997 som icke anmält stöd. Den 18 april 1997 lämnade BHC in konkursansökan. Genom skrivelser av den 21 april 1997, 12 juni 1997 och 18 juli 1997 anmodade kommissionen Tyskland att anmäla dessa stöd. Detta avvisade Tyskland genom skrivelser av den 26 juni 1997 och 15 augusti 1997 med motiveringen att det var onödigt eftersom företaget lämnat in sin konkursansökan.

2. Genom en skrivelse av den 18 februari 1998 underrättade kommissionen Tyskland om sitt beslut att inleda ett förfarande enligt artikel 88.2 i EG-fördraget. Dessutom förelade kommissionen formellt Tyskland [2] att inom en månad från mottagandet av denna skrivelse översända alla handlingar, upplysningar och uppgifter som är nödvändiga för att bedöma om stöden är förenliga med artikel 87 i EG-fördraget. Tyskland svarade genom en skrivelse av den 4 maj 1998.

3. Kommissionens beslut att inleda förfarandet har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* [3]. I detta meddelande uppmanade kommissionen alla övriga berörda parter att inkomma med synpunkter på de ifrågavarande stöden. Den 9 juni 1998 inkom synpunkter till kommissionen, som vidarebefordras till Tyskland den 25 januari 1999. Genom flera förlängningar av fristen beviljades Tyskland tillfälle att inkomma med synpunkter senast den 31 mars 1999. Tyskland iakttog inte denna frist. Efter en skrivelse med påminnelse från kommissionen, överlämnade Tyskland slutligen sina synpunkter den 11 maj 1999.

[1] EGT C 144, 9.5.1998, s. 15.

[2] Enligt EG-domstolens dom av den 13 april 1994 i de förenade målen C-324/90 och C-342/90 (Tyskland och Pleuger-Worthington/kommissionen), Rec. 1994, I-1173.

[3] Se fotnot 1.

2. **DETALJERAD BESKRIVNING AV STÖDET**

2.1 **Skäl till att inleda förfarandet**

4. Kommissionen fick kännedom om stödet till BHC genom en besvärsskrivelse från en österrikisk maskintillverkare. Enligt besväret skulle delstaten Sachsen ha beviljat företaget stöd till ett belopp av 4,7 miljoner tyska mark. Enligt den klagande gjorde detta stöd det möjligt för företaget att öka sin export genom fördelaktiga priser.

5. Tyskland meddelade genom en skrivelse av den 15 oktober 1996 att företaget fått del av ett kapitaltillskott på 2,5 miljoner mark från delstaten Sachsens konsolideringsfond (Konsolidierungsfond) ([4]) i form av passivt delägande och en förlustgaranti för 80 % av ett län på 2,3 miljoner mark enligt delstaten Sachsens garantiförordning (Bürgschaftsrichlinie) ([5]).

6. Det visade sig att dessa stöd kunde ifrågasättas i följande avseenden:

a) Ett villkor för att godkänna stödordning N 117/95 var Tysklands löfte att stödet inte skulle kumuleras. Stödet från konsolideringsfonden beviljades dock utöver den garanti som övertagits genom stödordning N 73/93, vilket innebar att kumuleringsförbudet överträddes. Stödet borde därför ha anmälts som ett ad hoc-omstruktureringsstöd.

b) Enligt stödordning N 73/93 tillåts endast garantier för lån på 5 miljoner mark eller mera.

7. Tyskland anmodades flera gånger att göra en formell anmälan och att överlämna alla uppgifter som behövs för att bedöma om stödet är förenligt med den gemensamma marknaden. De tyska myndigheterna avvisade detta krav i sina skrivelser av den 26 juni 1997 och 15 augusti 1997 med motiveringen

a) att en anmälan var överflödig eftersom företaget lämnat in sin konursansökan, och

b) att stöden bör ses som ett enda omstruktureringsstöd och inte flera olika separata stöd, vilket innebär att förbudet mot kumulering inte har överträtts. Genom att använda båda stödordningarna har man kunnat minska den totala stödnivån, eftersom garantier har en lägre stödnivå än lån. På detta sätt kunde man begränsa stödet till det minimum som krävdes för omstruktureringen och göra det mer överensstämmande med gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter ([6]).

8. För att få en formell anmälan och för att kunna bedöma om de stöd som företaget beviljats är förenliga med den gemensamma marknaden beslutade kommissionen därefter att inleda ett förfarande.

2.2 **Det gynnade företaget**

9. Den 31 december 1995 hade BHC 243 anställda, det hade en årsomsättning på 32 miljoner mark och ägdes inte till 25 % eller mer av något företag som inte hörde till kategorin små och medelstora företag. Följaktligen hörde BHC till kategorin små och medelstora företag i den mening som avses i kommissionens rekommendation 96/280/EG av den 3 april 1996 om definitionen av små och medelstora företag ([7]).

10. BHC hade verksamhet på de tre områdena allmän gjutning på uppdrag av kund (25 %), service (25 %) och slitdelar (50 %). Företagets främsta produkt var stålkulor för cementindustrin och pansarplåt för eldningsanläggningar.

11. Eftersom företaget har sin produktionsort i Chemnitz har det sitt säte i ett strukturs vagt område i delstaten Sachsen.

2.3 **Företagets utveckling**

12. BHC har sitt ursprung i Eisen- und Stahlgießerei Chemnitz GmbH (ESC GmbH), som i början av 1992 förvärvades av Treuhandanstalts (THA) PE GmbH. Privatiseringen avgjordes till förmån för det bästa budet i ett fritt, villkorslöst och öppet anbudsförfarande. I september 1992 bildade dessa båda företag CPC GmbH, ett företag vars syfte var att driva ett järn- och stålgjuteri. 1993 utarbetade delstaten Nordrhein-Westfalen en finansieringsplan för CPC GmbH, som förutsatte etablering av ett driftsställe i Nordrhein-Westfalen. Därför bildades CP Gießerei KG (CPG KG) med säte i Beckum. Därefter ändrades namnen på företagen CPC GmbH och CPG KG till BHC Brockhausen & Holze Gießerei GmbH & Co KG (BHC KG) respektive Brockpausen & Holze Gießerei GmbH (BHC GmbH). Den 29 augusti 1995 slogs BHC GmbH och BHC KG samman till BHC.

([4]) Förordning om beviljande av medel från delstaten Sachsens konsolideringsfond för omstrukturering av små och medelstora industriföretag enligt avtalet mellan delstaten Sachsen och Treuhandanstalt(THA)/Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (BvS) (Richtlinie über die Gewährung von Mitteln aus dem Konsolidierungsfonds des Freistaates Sachsen zur Umstrukturierung kleiner und mittlerer Unternehmen der gewerblichen Wirtschaft auf der Grundlage der Vereinbarung des Freistaates Sachsen mit der Treuhandanstalt(THA)/Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (BvS)) av den 5 december 1994. Stödärende N 117/95, godkänt av kommissionen genom en skrivelse av den 5 maj 1995 (SG(95) D/5782).

([5]) Delstaten Sachsens garantiförordning för företag och fria yrken samt jord- och skogsbruk (Bürgschaftsrichtlinie des Freistaats Sachsen für die Wirtschaft und die freien Berufe sowie die Land- und Forstwirtschaft) av den 1 september 1993. Stödärende N 73/93, godkänt av kommissionen genom en skrivelse av den 7 juni 1993 (SG(93) D/9273).

([6]) EGT C 368, 23.12.1994, s. 12.

([7]) EGT L 107, 30.4.1996, s. 4.

13. Under loppet av 1995 fann sig BHC ställt inför enorma likviditetsproblem på grund av försenade investeringar och kraftiga initialförluster. De senare berodde framför allt på den låga produktiviteten i företagets gamla anläggningar och på att samarbetet med en västtysk partner upphört. I ett utlåtande från konsultföretaget LOGOS-Consult beräknades företaget i januari 1996 ha ett finansiellt behov på 6 miljoner mark. En omstruktureringsplan utarbetades och olika statliga myndigheter beviljade finansiellt stöd. Företagets likviditetsproblem kunde dock inte lösas genom dessa åtgärder. I februari 1997 ställdes ytterligare stöd på 1,243 miljoner mark till förfogande. Då detta stöd inte räckte till ansökte BHC den 18 april 1997 om att begäras i konkurs.

14. Konkursförfarandet inleddes den 20 maj 1997. Konkursförvaltaren/förmyndaren har slutit ett avtal om övertagande och arrende med företaget Guß- und Verschleißtechnik GmbH (GVT). Den 23 juni 1997 lades BHC:s affärsrörelse ned och övertogs av GVT. Det föreliggande beslutet gäller endast det gamla företaget.

2.4 **Finansiellt stöd**

15. Enligt den anmälan, som Tyskland lämnade in den 4 maj 1998 efter det att förfarandet inletts, fick BHC mellan 1994 och 1997 olika stöd till ett totalt belopp av mer än 42 miljoner mark. Den privata investerarens andel av omstruktureringen tycks uppgå till 750 000 mark ([8]). De uppgifter som lämnats till kommissionen ger dock ingen exakt upplysning om andelens storlek.

16. År 1993 utarbetades en första omfattande finansieringsplan för BHC:

a) Den 27 maj 1994 beviljade delstaten Nordrhein-Westfalen inom ramen för sitt program ”Delstaten Nordrhein-Westfalens garantistöd för projekt i delstaterna Brandenburg, Mecklenburg-Vorpommern, Sachsen, Sachsen-Anhalt, Thüringen och Östberlin” (Burgschaftshilfen des Landes Nordrhein-Westfalen für Vorhaben auf dem Gebiet der Länder Brandenburg, Mecklenburg-Vorpommern, Sachsen, Sachsen-Anhalt, Thüringen und Berlin/Ost) förlustgarantier för 90 % av ett investeringslån på 20 miljoner mark och av ett driftslån på 10 miljoner mark ([9]). Stödet uppgick följaktligen till 27 miljoner mark.

b) Den 28 oktober 1994 beviljade delstaten Sachsen inom ramen för den regionala stödordningen (Gemeinschaftsaufgabe zur Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur ([10]) ett bidrag på 7,406 miljoner mark, varav endast 6,94 miljoner mark utbetalades.

c) Skattemyndigheten i Chemnitz har för åren 1994 och 1995 beviljat företaget investeringsbidrag på 91 268 mark respektive 1 056 153 mark enligt lagen om investeringsbidrag från år 1993 (Investitionszulagengesetz).

17. I januari 1996 var man tvungen att inleda omstruktureringsåtgärder på grund av företagets svårigheter. Dessa åtgärder finansierades genom

a) ett driftslån från företagets bank (inledningsvis med en limit på 1,8 miljoner mark), som säkerställdes genom en garanti för 80 % av beloppet på 1,44 miljoner mark som den 3 april 1996 beviljades av delstaten Sachsen (N 73/93),

b) ett kapitaltillskott på 2,5 miljoner mark i form av passivt delägande från delstaten Sachsens konsolideringsfond ([11]) som beviljades den 24 juni 1996,

c) uppskov med amorteringar till ett belopp av 1,167 miljoner mark beviljat av Chemnitz kommun.

18. För att täcka företagets likviditetsbehov vidtogs slutligen i februari 1997 ytterligare följande tre åtgärder:

a) Delstaten Sachsens garanti ökades med 500 000 mark och det garanterade lånet ökades till 2,3 miljoner mark med en garanti på totalt 1,8 miljoner mark.

b) BvS beviljade ett lån på 500 000 mark till en ränta som låg 3 procentenheter över diskontot.

c) Delägarna bidrog med 250 000 mark för att täcka likviditetsbristen.

19. Samtliga stöd upptogs i förteckningen över fordringar inom ramen för konkursförfarandet.

2.5 **Omstruktureringsplanen**

20. Tysklands anmälan av den 4 maj 1998 finns en kortfattad beskrivning av omstruktureringsplanen. Genom en skrivelse av den 11 maj 1999 överlämnade Tyskland till kommissionen utlåtandet från LOGOS-Consult med en värdering av den plan som utarbetats av BHC:s företagsledning.

([8]) Denna andel tycks bestå av följande: 20 % av den del av lånet som överstiger 2,3 miljoner mark, dvs. 500 000 mark, och 250 000 mark i form av ett delägarlån.
([9]) N 155/88.
([10]) 22:a ramplanen för den regionala stödordningen Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur.
([11]) Se fotnot 4.

21. Omstruktureringsplanen från år 1996 hade som mål att öka BHC:s produktivitet och konkurrenskraft samt att sanera de relativt ansträngda finanserna.

22. Omstruktureringsplanen innehöll i huvuddrag följande sex åtgärder:

a) Slutförande av rekonstruktionen av viktiga anläggningskomponenter med målet att höja produktionens kvalitet, minska material-, energi- och personalåtgången och i slutändan göra produktionskostnaderna mer konkurrenskraftiga.

b) Stängning av några olönsamma gamla anläggningar.

c) Minskning av personalen med 30 anställda.

d) Intensifiering av försäljningsverksamheten, bl.a. genom att bygga upp ett nät av agenturer i utlandet. I samband med detta utgick företagsledningen från en ökning av försäljningen under 1996 och de följande åren.

e) Större andel i produktsortimentet för det högvärdiga segmentet, dvs. gjutning på cementområdet. BHC skulle inte längre vara ett gjuteri i traditionell mening.

23. I finansplanen förutsågs en avyttring av fastigheter som inte behövs för driften, för att med hjälp av eget kapital bidra till att göra företaget skuldfritt och på detta sätt skapa ytterligare finansieringsmöjligheter hos kreditinstituten.

24. För affärsåret 1996 förutspåddes ännu en förlust, men från och med 1997 skulle företaget prestera ett positivt affärsresultat.

25. LOGOS-Consult ansåg att företagsledningens plan var optimistisk och ambitiös, men inte orealistisk. Eftersom planen inte utgår från det värsta möjliga scenariot, kvarstår en del riskfaktorer. Exempelvis skulle företagets egen andel av omstruktureringen finansieras genom avyttring av fastigheter som inte behövs för driften. Då LOGOS-Consult lämnade sitt utlåtande hade denna försäljning dock ännu inte genomförts och framstod som osäker.

2.6 **Produkter och försäljningsmarknader**

26. Huvuddelen av BHC:s verksamhet fanns på områdena gjuteri, slitstycken och service. På gjuteriområdet (25 % av omsättningen) tillverkade företaget framför allt delar för maskin- och motorbyggnad, ett område som präglas av starkt konkurrenstryck. Slitdelar (50 % av omsättningen) tillverkas i huvudsak för cementindustrin. Enligt anmälan finns det dock ingen överkapacitet på detta område, eftersom det rör sig om en kundorienterad produktnisch. På sista plats kom servicen, som stod för 25 % av omsättningen.

27. Med en årsproduktion till ett värde av omkring 20 miljarder euro hör gemenskapen till de globalt största tillverkarna av gjuteriprodukter. På detta område framställs i huvudsak delar för tillverkning av maskiner och motorer. Denna industribransch består av små och medelstora företag.

28. Gjuterier är underleverantörer till industriföretag och är därför till stor del beroende av hur deras kunders affärer och efterfrågan utvecklas. På grund av konjunkturnedgången har antalet anställda inom gjuterisektorn i hela gemenskapen minskat med 50 000 sedan 1989, villket motsvarar omkring 20 % av de anställda på detta område.

29. Till skillnad från läget i andra sektorer spelar utrikeshandeln knappast någon roll för gjuteriprodukter.

30. Gjuterisektorn är inte någon egentlig tillväxtbransch. Om man bortser från de konjunkturbetingade svängningarna har produktionen under de senaste tio åren varit nästan oförändrad. Den värdeökning som kan noteras för denna tidsperiod återspeglar endast den trend som går mot gjuteriprodukter av högre värde.

31. Under den senaste konjunkturnedgången 1990-1993 drabbades gjuterierna hårt. Läget förbättrades dock 1994 och det finns ingen överkapacitet på marknaden. Eftersom det under de gångna åren även företagits drastiska personalminskningar och flera produktionsmetoder rationaliserats allt mer, råder på nytt en försiktig optimism i branschen. Att dessa rationaliseringsåtgärder var befogade visar den spektakulära produktionsvolym som uppnåddes 1995 med 20 % färre anställda än 1989 ([12]).

3. **SYNPUNKTER FRÅN ANDRA BERÖRDA PARTER**

32. Genom en skrivelse av den 9 juni 1998 mottog kommissionen ett yttrande från Maschinenfabrik Liezen und Gießerei GmbH, det företag som hade lämnat in besvärsskrivelsen av den 2 september 1996.

33. Företaget välkomnar kommissionens beslut att inleda förfarandet avseende BHC och iör på nytt fram argumentet att det sedan flera år finns överkapacitet i gjuteribranschen. Offentligt stöd till företag i branschen påverkar konkurrensen negativt och måste undvikas, eftersom sådana företag därigenom skulle få tillgång till extra medel som skulle göra det möjligt för dem att sälja sina produkter till priser som ligger under marknadens.

([12]) Se Panorama der EU Industrie 1997, s. 10–41.

34. Inte heller kan det faktum att ett konkursförfarande avseende BHC inleddes den 18 april 1996 innebära något hinder för att granska det stöd som redan beviljats och negativt påverkat konkurrensen.

35. Enligt den nämnda skrivelsen har det nya företag som Schulze-Brockhausen bildat efter konkursen på nytt ansökt om stöd från delstaten Sachsen. Offentligt stöd för en sådan lösning (Auffanglösung), som innebär att BHC:s verksamhet fortsätter med samma företagsledning, skulle dock om den godkändes innebära att man kringgår de gällande stödreglerna och leda till ännu en orimlig snedvridning av konkurrensen.

36. Om de tidigare och de nya stöden visar sig vara omstruktureringsstöd, uppkommer frågan om de villkor som anges i riktlinjerna är uppfyllda. Principen att omstruktureringsstöd endast får beviljas en gång skulle överträdas om det nya företaget skulle få de ifrågavarande stöden.

4. TYSKLANDS SYNPUNKTER

37. Genom en skrivelse av den 4 maj 1998 efterkom Tyskland kommissionens anmodan. Det rör sig i realiteten om en anmälan av allt stöd som beviljats BHC.

38. På frågan om stöd till det nya särskilda företaget (Auffanglösung) meddelade Tyskland genom en skrivelse av den 4 december 1998 att BHG Guß- und Verschleißtechnik GmbH och GVT Guß- und Verschleißtechnik GmbH Chemnitz ansökt om regionalt stöd till ett belopp av 2,149 miljoner mark enligt den regionala stödordningen Gemeinschaftsaufgabe zur Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur.

39. Tyskland bekräftade dessa uppgifter genom en skrivelse av den 11 maj 1999 och förklarade samtidigt på nytt varför stödet till BHC enligt Tysklands uppfattning är förenligt med riktlinjerna.

5. BEDÖMNING AV STÖDET

5.1 Stöd enligt artikel 87.1 i EG-fördraget

40. Det kan inte uteslutas att det stöd som beskrivs ovan påverkat handeln mellan medlemsstaterna negativt på den ifrågavarande marknaden. Därför skall alla dessa stöd granskas med ledning av artikel 87.1 i EG-fördraget.

41. Förlustgarantin för 90 % av ett investeringslån på 20 miljoner mark och ett driftslån på 10 miljoner mark, dvs. en garanti på totalt 27 miljoner mark, övertogs inom ramen för ett stödprogram som anmälts till och godkänts av kommissionen. Kriterierna för tillämpningen av detta program var uppfyllda.

42. Bidraget på 7,406 miljoner mark beviljades inom ramen för den till kommissionen anmälda och av denna godkända regionala stödordningen Verbesserung der regionalers Wirtschaftsstruktur.

43. Investeringsbidraget på 1,147 miljoner mark beviljades inom ramen för program som anmälts till och godkänts av kommissionen.

44. Garantin för 80 % av ett driftslån på 2,3 miljoner mark, dvs. en garanti till ett värde av 1,8 miljoner mark, övertogs inom ramen för delstaten Sachsens garantiprogram (N 73/93). Generellt tillåts enligt detta program endast garantier för lån på 5 miljoner mark eller mera. I undantagsfall kan dock Sächsische Aufbaubank eller Bürgschaftsbank Sachsen GmbH även bevilja garantier för lånebelopp under 5 miljoner mark. Det gäller när lånet skall användas till att finansiera omstruktureringsprojekt och garantin således skall bidra till att en omstruktureringsplan kan genomföras framgångsrikt. Ett villkor för godkännande av stöd enligt detta program är att en omstruktureringsplan utarbetas som kan återställa företagets lönsamhet. Om en sådan omstruktureringsplan utformas, skall kommissionen bedöma om det är möjligt att återställa lönsamheten med hjälp av planen.

45. Kapitaltillskottet till ett belopp av 2,5 miljoner mark i form av passivt delägande beviljades ur delstaten Sachsens konsolideringsfond (N 117/95). Denna stödordning godkändes på bl.a. det villkoret att inget stöd skulle beviljas till företag som redan får omstruktureringsstöd för företag i svårigheter. Detta kumuleringsförbud har dock inte iakttagits, eftersom stödet beviljades utöver garantin på 80 % för ett lån på 2,3 miljoner mark från Sächsische Aufbaubank. Tyskland anser att det i detta fall inte är fråga om en kumulering, eftersom de båda åtgärderna inte bör ses som separata stöd utan som ett enda omstruktureringsstöd. De tyska myndigheterna uppger att man genom att utnyttja två olika stödordningar kunnat minska den totala stödnivån, eftersom garantier har en lägre stödnivå än lån. Detta argument kan inte accepteras. Om kommissionen skulle gå med på det, skulle förbudet mot kumulering bli meningslöst och iakttagandet av det godtyckligt. För övrigt anses statliga garantier eller lån till företag i svårigheter ha en stödnivå på 100 % och är därför likställda med bidrag [13].

[13] Meddelande från kommissionen till medlemsstaterna: Tillämpning av artiklarna 92 och 93 i EG-fördraget och artikel 5 i kommissionens direktiv 80/723/EEG om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag (EGT L 307, 13.11.1993, s. 3).

Eftersom villkoren för denna stödordning inte är uppfyllda, borde åtgärden ha anmälts enskilt enligt artikel 88.3 i EG-fördraget. Tyskland har inte fullgjort denna skyldighet, vilket innebär att stödet beviljats olagligt och hör anses vara ett ad hoc-omstruktureringsstöd.

46. Det uppskov med amorteringar till ett belopp av 1,167 miljoner mark som Chemnitz kommun beviljat är också ett statligt stöd enligt artikel 87.1 i EG-fördraget som borde ha anmälts enligt artikel 88.3 i EG-fördraget. Rent formellt är det därför olagligt. Stödet säkrar ytterligare likviditet för företaget och är därför jämförbart med ett lån.

47. BvS:s lån på 500 000 mark beviljades ett företag i svårigheter och bör anses vara ett stöd enligt artikel 87.1 i EG-fördraget. Eftersom stödet inte anmäldes, är även det formellt olagligt. Beloppet skall ökas med låneräntor på 5 800 mark.

5.2 **Undantag enligt artikel 87.3 i EG-fördraget**

48. Kommissionen skall undersöka om stödet kan komma i fråga för ett undantag enligt artikel 87.3 i EG-fördraget.

49. I BHC:s fall stöder sig kommissionen på undantagsbestämmelsen i artikel 87.3 c i EG-fördraget, som gäller ”stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset”. Det främsta målet för det ifrågavarande stödet är inte att underlätta den regionala utvecklingen, utan att omstrukturera ett företag i svårigheter. Ett sådant stöd kan anses vara förenligt med den gemensamma marknaden om det uppfyller kriterierna i riktlinjerna.

50. Delstaten Sachsens garanti för 80 % av ett driftslån på 2,3 miljoner mark, konsolideringsfondens passiva delägande och Chemnitz kommuns beviljande av uppskov med amorteringar till ett belopp av 1,167 miljoner mark samt BvS:s lån på 500 000 mark kan anses vara omstruktureringsstöd. De stöd som beviljades 1997 på grund av nya likviditetsbrister kan anses vara kompletterande åtgärder som behövdes för instruktureringen.

51. För att kommissionen skall kunna godkänna dessa stöd skall omstruktureringsplanen uppfylla samtliga följande villkor:

a) Omstruktureringen skall återställa företagets långsiktiga lönsamhet.

b) Orimliga snedvridningar av konkurrensen skall undvikas.

c) Stödets storlek och nivå skall begränsas till det strikta minimum som krävs för omstruktureringen och kostnaderna för omstruktureringen får inte överstiga den förväntade nyttan.

d) Omstruktureringsplanen skall genomföras fullständigt och alla de villkor som kommissionen ställt skall uppfyllas.

e) Genomförandet av omstruktureringsplanen skall kontrolleras med hjälp av utförliga årsrapporter.

52. Den grundläggande förutsättningen för varje omstruktureringsplan är att den inom en rimlig tid och på basis av realistiska antaganden om företagets framtida verksamhetsvillkor återställer dess långfristiga lönsamhet.

53. I tabellen nedan visas de uppgifter om företagets ekonomiska utveckling som låg till grund för omstruktureringsplanen.

(DEM)

	1995 Redovisade uppgifter	1996 Prognos	1997 Prognos	1998 Prognos
Försäljningsintäkter	18 394 000	30 779 000	34 550 000	37 600 000
Kostnader för råvaror, tillsatser och bränsle	10 384 000	9 833 000	10 450 000	11 400 000
Personalkostnader	6 689 000	7 900 000	8 327 000	8 327 000
Avskrivningar	361 000	2 405 000	2 800 000	2 800 000
Årsresultat	—	– 1 546 000	247 000	2 163 000

54. Kommissionen anser att omstruktureringsplanen inte grundar sig på realistiska antaganden. Närmare bestämt grundar sig planen på en ökning av försäljningen från och med 1996 och en tillhörande betydande ökning av omsättningen. Vidare förutses en finansiell sanering av företaget genom försäljning av fastigheter som inte behövs för driften. Ökningen av omsättningen beror främst på företagets prestationsförmåga inom cementsegmentet på marknaden, som det vill inrikta sig på. I planen förutses därför att omsättningen skall öka med mer än 60 % från 1995 till 1996. Kommissionen anser att uppskattningarna i planen av omsättningsökningen är överdrivna. Det är osannolikt att BHC så snabbt skulle kunna omorientera sig till en ny marknad. Det förutsätter såväl förvärv av särskilt expertkunnande som en teknisk justering av maskinerna. För övrigt är den finansiella saneringen av BHC, som befinner sig i ett ytterst ansträngt finansiellt läge, beroende av försäljningen av fastigheter, som inte behövs för driften, till ett pris av minst 5 miljoner mark. I de nya delstaterna finns dock ett överutbud av industrifastigheter. Det lägsta pris som BHC:s företagsledning angett måste anses som osäkert. I rapporten fran LOGOS-Consult betecknas detta som en riskfaktor, eftersom det pris som kan uppnås på kort sikt uppgår till 3–4 miljoner mark. Under dessa omständigheter anser kommissionen att företagets lönsamhet inte kan återställas inom rimlig tid.

55. Företagets fortsatta utveckling bekräftar denna bedömning. I slutet av 1996 ställdes BHC på nytt inför allvarliga likviditetsproblem. Dessutom var omsättningen lägre än man räknat med. Detta år redovisade företaget en förlust på mer än 7 miljoner mark ([14]).

56. Detta hade flera olika orsaker:

a) Man hade inte lyckats sälja fastigheterna.

b) Diverse fordringar har inte kunnat indrivas.

c) Företaget brottades med betydande tekniska problem, som ledde till att den planerade omsättningen inte kunde uppnås.

57. Trots nytt finansiellt stöd i februari 1997 återställdes inte BHC:s lönsamhet – från januari till april 1997 redovisade företaget en förlust på mer än 5 miljoner mark ([15]). Den 18 april 1997 ansökte företaget därför om konkurs. Allt detta bekräftar kommissionens bedömning att omstruktureringsplanen inte grundade sig på realistiska antaganden och inte kunde återställa företagets lönsamhet. Eftersom det första villkor som anges i riktlinjerna inte är uppfyllt, kan stödet inte anses vara förenligt med den gemensamma marknaden.

58. Vidare måste man undersöka hur stödet påverkat konkurrensen på marknaden för gjuteriprodukter. Enligt de uppgifter som kommissionen har tillgång till finns ingen överkapacitet på detta område. Eftersom BHC hör till kategorin små och medelstora företag och företaget har sitt säte i ett område av det slag som anges i artikel 87.2 a i EG-fördraget och eftersom det inte finns någon överkapacitet i branschen, anser kommissionen att konkurrenterna inte påverkats negativt av omstruktureringen.

59. Ett villkor i riktlinjerna är inte uppfyllt. Därför kan omstruktureringsstödet till BHC inte godkännas utan en bedömning av företagets egen andel av omstruktureringskostnaderna.

6. **SLUTSATS**

60. Tyskland har inte uppfyllt villkoren för tillämpning av delstaten Sachsens garantiförordning (N 73/93), eftersom omstruktureringsplanen inte lyckats återställa företagets lönsamhet. Stödet måste anses vara ett ad hoc-omstruktureringsstöd. De kriterier som anges i riktlinjerna har inte uppfyllts. Garantin för 80 % av ett driftslån på 2,3 miljoner mark, motsvarande ett belopp av 1,8 miljoner mark, är därför oförenlig med den gemensamma marknaden.

61. Villkoren för tillämpning av stödordning N 117/95 (iakttagande av förbudet mot kumulering) är inte uppfyllda. Kommissionen har därför klassificerat konsolideringsfondens kapitaltillskott på 2,5 miljoner mark i form av passivt delägande som ad hoc-omstruktureringsstöd. De kriterier som anges i riktlinjerna är inte uppfyllda. Det passiva delägandet motsvarande ett belopp på 2,5 miljoner mark är därför oförenligt med den gemensamma marknaden.

62. Det uppskov med amorteringar som Chemnitz kommun beviljat till ett belopp av 1,167 miljoner mark är omstruktureringsstöd. Eftersom de kriterier som anges i riktiklinjerna inte heller i detta fall är uppfyllda, är även detta stöd oförenligt med den gemensamma marknaden.

([14]) BHC:s balans- och resultaträkningar för 1996 föreligger inte.
([15]) Denna uppgift härrör från förmyndarens förteckning över tillgångar och skulder av den 18 april 1997. Bokföringen för 1997 är ofullständig.

63. BvS:s lån på 500 000 mark är inte förenligt med de kriterier som gäller för beviljande av omstruktureringsstöd och kan inte godkännas enligt undantagsbestämmelserna i riktlinjerna.

64. Kommissionen konstaterar att Tyskland beviljat nämnda stöd i strid med artikel 88.3 i EG-fördraget. Tyskland skall enligt de förfaranden och bestämmelser som anges i tysk lagstiftning återkräva följande: delstaten Sachsens garanti motsvarande ett belopp av 1,8 miljoner mark, konsolideringsfondens passiva delägande motsvarande ett belopp av 2,5 miljoner mark, uppskovet med amorteringar motsvarande ett belopp av 1,167 miljoner mark och BvS:s lån på 500 000 mark plus räntor på 5 800 mark.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det statliga stöd till ett belopp av 5,9728 miljoner mark, som Tyskland beviljat företaget Brockhausen Holze GmbH, Chemnitz, är oförenligt med den gemensamma marknaden.

Stödet består av följande delar:

a) En garanti från delstaten Sachsen till ett belopp av 1,8 miljoner mark.

b) Ett kapitaltillskott på 2,5 miljoner mark i form av passivt delägande från delstaten Sachsens konsolideringsfond.

c) Ett lån på 500 000 mark plus räntor till ett belopp av 5 800 mark.

d) Uppskov med amorteringar till ett belopp av 1,167 miljoner mark.

Artikel 2

1. Tyskland skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att från stödmottagaren återkräva det stöd som avses i artikel 1 och som olagligen ställts till förfogande.

2. Återkravet skall ske i enlighet med förfarandena i nationell lagstiftning. Till beloppet skall läggas ränta som löper från och med den dag då det olagliga stödet ställdes till stödmottagarens förfogande till dess att det faktiskt återbetalas. Räntan skall beräknas på grundval av den referensränta som används vid beräkningen av bidragsekvivalenten inom ramen för regionalstöd.

Artikel 3

Tyskland skall inom två månader från dagen för tillkännagivandet av detta beslut underrätta kommissionen om de åtgärder som har vidtagits för att följa detta beslut.

Artikel 4

Detta beslut riktar sig till Förbundsrepubliken Tyskland.

Utfärdat i Bryssel den 28 juli 1999.

På kommissionens vägnar

Karel VAN MIERT

Ledamot av kommissionen